

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W BIELSKU PODLASKIM

INFORMACJA

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU BIELSKIEGO

ZA ROK 2008

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Bielsku Podlaskim

17-100 Bielsk Podlaski, ul. Białostocka 26
tel. 085 730-17-17, fax 085 730-80-90

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Bielsku Podlaskim

12.03.09 Magdalena Leszczyńska

Bielsk Podlaski

Marzec 2009

SPIS TREŚCI

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIELSKIEGO.....	str.1
II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH W 2008 ROKU NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO	str.2
III. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH OBOWIĄZKOWYCH W 2008 ROKU.....	str.7
IV. OCENA PRZESTRZEGANIA REŻIMU PRZECIWEPIDEMICZNEGO W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA.....	str.9
V. OCENA SANITARNA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI ZA 2008 ROK.....	str.15
VI. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ ZA 2008 ROK.....	str.23
VII. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY PRACY ZA 2008 ROK.....	str.27
VIII. OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH. OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH POWIATU BIELSKIEGO ZA 2008 ROK.....	str.29
IX. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŹEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POWIATU BIELSKIEGO ZA 2008 ROK.....	str.34
X. WNIOSKI.....	str.39

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BIELSKIEGO

Powiat Bielski położony jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego. Tworzy go 8 gmin w tym 2 miejskie (Bielsk Podlaski, Brańsk), 6 wiejskich (Bielsk Podlaski, Brańsk, Boćki, Orla, Rudka, Wyszki).

Powierzchnia powiatu bielskiego wynosi 1385 km².

Miasto Bielsk Podlaski z blisko 26577 mieszkańców jest największym miastem powiatowym.

Zaludnienie:

Według stanu na 31.12.2007 ludność powiatu bielskiego wynosi 59 301 mieszkańców w tym:

- ludność miejska - 30 399
- ludność wiejska - 28 902
- gęstość zaludnienia - 43 osoby na km²
- mężczyźni - 29 231
- kobiety - 30 070
- urodzenia żywe : 493 (w liczbach bezwzględnych)
- przyrost naturalny : - 242 w liczbach bezwzględnych
- zgony : 735 (w liczbach bezwzględnych)

Ocena merytoryczna realizacji wykonywanych zadań :

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej Epidemiologicznej w Bielsku Podlaskim w 2008r. objęli nadzorem 823 obiekty powiatu bielskiego.

Nadzór sanitarny sprawowany był w zakresie:

- epidemiologii
- higieny żywności , żywienia i przedmiotów użytku
- higieny komunalnej
- higieny pracy
- higieny dzieci i młodzieży
- promocji zdrowia
- nadzoru zapobiegawczego

Ogółem w 2008r. pracownicy PSSE w Bielsku Podlaskim przeprowadzili 1545 kontroli obiektów, wydali 831 decyzji merytorycznych i 395 decyzji płatniczych. Wystawiano 1 decyzję wstrzymującą działalność zakładu. Ponadto wydano 151 postanowień rozstrzygających o istocie sprawy oraz 29 w trakcie prowadzonego postępowania. Wystawiono 37 tytułów wykonawczych oraz nałożono 15 mandatów na sumę 2650,00 zł. W ramach sprawowanego nadzoru pobierano próbki do badań laboratoryjnych. W 2008r. pobrano 645 próbek do badań chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych. Pobierano próbki środków spożywczych, wody i wskaźników biologicznych.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W 2008 ROKU NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych w roku 2008 była stabilna.

Nie rejestrowano chorób wysoce zakaźnych takich jak: cholera, błonica, dur brzuszny, dury rzekome. Dane epidemiologiczne dotyczące chorób zakaźnych w powiecie bielskim w 2008 roku przedstawiono w formie tabelarycznej w załączniku nr 1 i nr 2.

Największy problem epidemiczny naszego powiatu w dalszym ciągu stanowią choroby odkleszczowe - borelioza i wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze. Powiat bielski obok hajnowskiego jest terenem endemicznym dla tych chorób. Zachorowania są związane z istnieniem na naszym terenie ognisk przyrodniczych w biocenozie, w których krążą patogeny wywołujące wyżej wspomniane choroby.

Sytuację epidemiologiczną zachorowalności i zapadalności na te jednostki chorobowe przedstawia poniższa tabela.

Lp	Jednostka chorobowa	2004		2005		2006		2007		2008	
		Zach	Zap.	Zach.	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach.	Zap.
1	Borelioza	50	81,4	50	82,2	98	162,6	72	119,5	102	172,0
2	KZM	10	16,3	10	16,4	16	26,5	9	14,9	4	6,7

Po okresie znacznego wzrostu zachorowań na **boreliozę** w 2006 roku (98 zachorowań co daje współczynnik zapadalności 162,6) liczba ta zmalała do 72 w 2007r., co daje współczynnik zapadalności 119 na 100 tys. mieszkańców, po czym znowu nastąpił wzrost zachorowań w 2008r. – 102 przypadki – współczynnik zapadalności 172,0. Współczynnik zapadalności w woj. Podlaskim wynosi **81,8**.

Obserwuje się natomiast systematyczny spadek zachorowań na **kleszczowe zapalenie mózgu- KZM**. Obserwuje się spadek zachorowań na tę chorobę z 16 przypadków zarejestrowanych w 2006r – współczynnik zapadalności 26,5, do 9 przypadków w 2007r. – współczynnik zapadalności 14,9 i 4 zachorowania w 2008 r. przy współczynniku zapadalności 6,7.

Ogółem w woj. podlaskim na KZM zachorowało 97 osób, co daje współczynnik zapadalności 8,1.

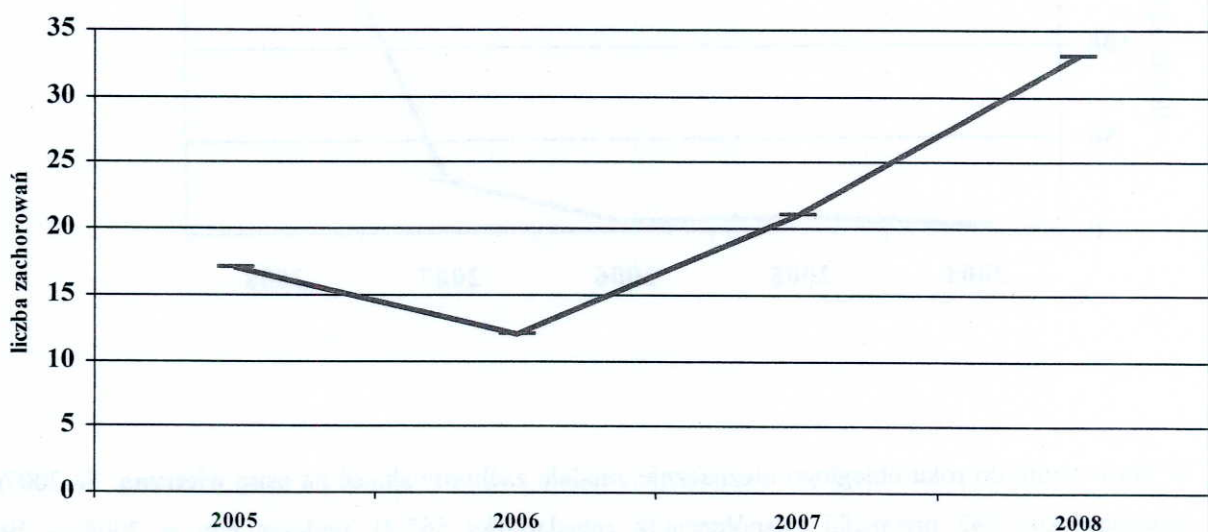
W przypadku **chorób zakaźnych wieku dziecięcego** jest obserwowana cykliczna, występująca co kilka lat zmienność zachorowań.

Obserwuje się systematyczny wzrost zachorowań na **krztusiec**.

Lp	Jednostka chorobowa	2004		2005		2006		2007		2008	
		Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.
1.	krztusiec	1	1,6	17	27,9	12	19,9	21	34,8	33	55,6

W 2006r. zarejestrowano 12 przypadków , w 2007 r. 21 zachorowań , a w 2008r. 33 przypadki co daje współczynnik zapadalności 55,6 na 100 tys. mieszkańców. Zapadalność w woj. podlaskim wyniosła 29,3.

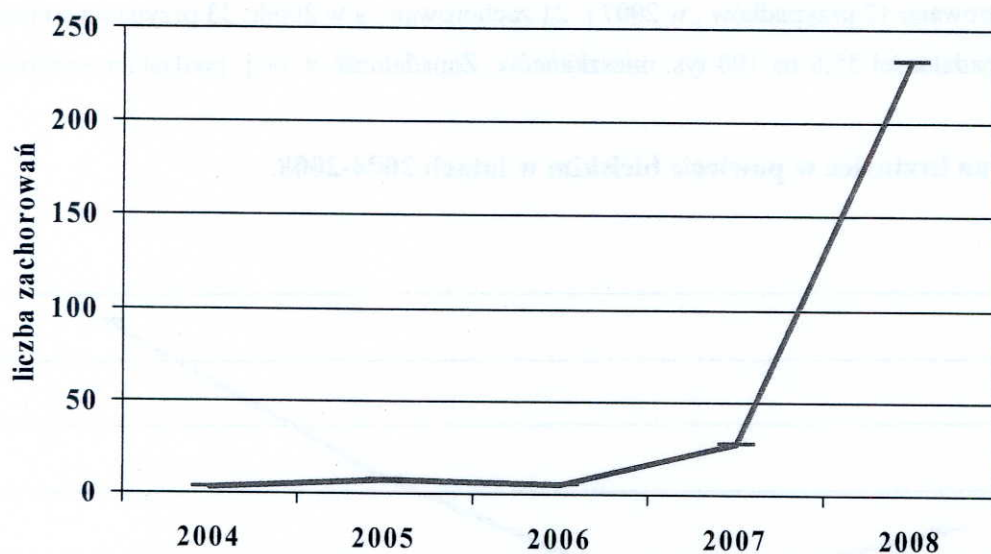
Zachorowania na krztusiec w powiecie bielskim w latach 2004-2008.

Zwiększyła się także zapadalność na **różyczkę**, z 5 przypadków w 2006r. do 28 zachorowań w 2007r. i 233 przypadki w 2008r. – współczynnik zapadalności 392,9, w woj. podlaskim współczynnik ten wyniósł 69,1.

Jednostka chorobowa	2004		2005		2006		2007		2008	
	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.	Zach	Zap.
różyczka	3	4,9	7	11,5	5	8,3	28	46,5	233	392,9

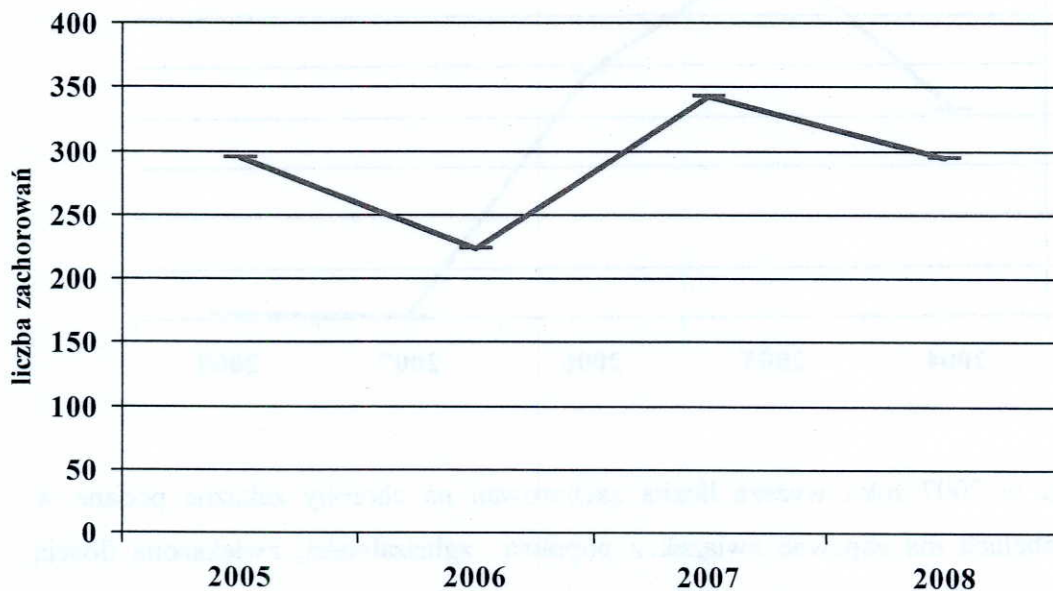
Zachorowania na różyczkę w powiecie bielskim w latach 2004-2008.

W porównaniu do roku ubiegłego nieznacznie zmalała zachorowalność na **ospę wietrzną**. W 2007r. zarejestrowano 342 przypadki (współczynnik zapadalności 567,4), podczas gdy w 2008r - 295 przypadków (współczynnik zapadalności 497,5 na 100 tys. mieszkańców). Współczynnik zapadalności w woj. podlaskim wynosił 333,7.

Jednostka chorobowa	2004		2005		2006		2007		2008	
	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.
ospa wietrzna	122	198,7	294	483,5	121	200,8	342	567,4	295	497,5

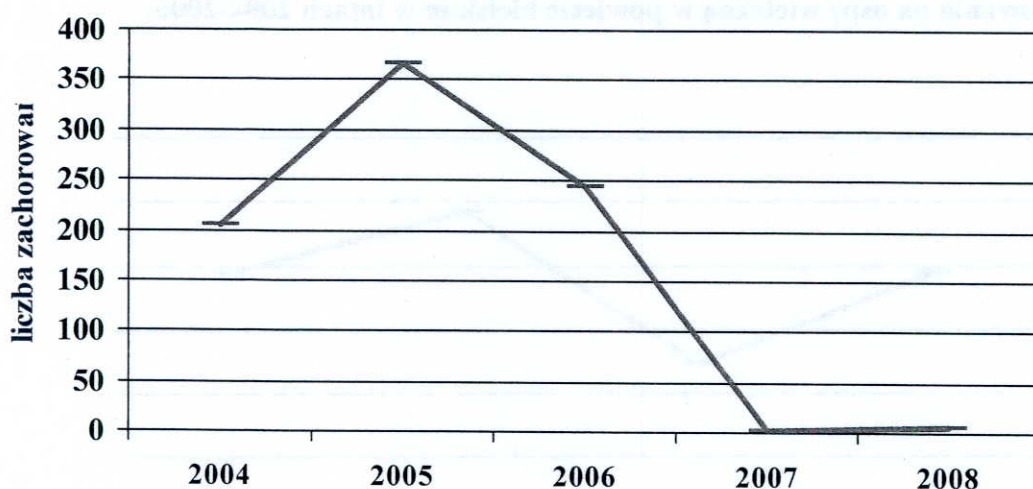
Zachorowania na ospę wietrzną w powiecie bielskim w latach 2004-2006.

Jak obrazuje poniższa tabela następuje sukcesywny wzrost zachorowań na **świnkę** od 2004 roku do 2006 roku. W 2007 roku nastąpił znaczny spadek zachorowań na tę chorobę z 244 przypadków w 2006r. do 2 przypadków w 2007r. W 2008r zarejestrowano 6 zachorowań. – co daje współczynnik zapadalności 10,1. W woj. podlaskim współczynnik ten wyniósł 8,1 na 100tys. mieszkańców.

Jednostka chorobowa	2004		2005		2006		2007		2008	
	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.
świnka	13	20,9	190	310,2	244	404,8	2	3,3	6	10,1

Zachorowania na świnkę w powiecie bielskim w latach 2004-2008.

Zarejestrowana w 2007 roku wyższa liczba zachorowań na choroby zakaźne podane w powyższych tabelach ma zapewne związek z poprawą zgłaszalności, zwiększoną ilością badań diagnostycznych oraz naturalną cykliczną zmiennością ilości zachorowań.

W oparciu o dane statystyczne i analizę epidemiczną należy stwierdzić, że zachorowania na **salmonellozy** utrzymywały się na poziomie roku ubiegłego. Sytuację epidemiologiczną przedstawia poniższa tabela.

Jednostka chorobowa	2004		2005		2006		2007		2008	
	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.
Salmonellozy	30	48,9	50	82,2	26	43,1	21	34,8	22	37,1

Współczynnik zapadalności na salmonellozy w woj. Podlaskim w 2008r. wyniósł 28,4. Na 14 powiatów naszego województwa powiat bielski znajduje się po środku pod względem współczynnika zapadalności na salmonellozę. Większość zgłoszonych zatruc stanowiły zachorowania pojedyncze w ognisku domowym. Zbiorowych zatruc pokarmowych nie rejestrowano.

W 2008r. zarejestrowano 1 zachorowanie na **WZW A** i 1 przypadek **WZW C**. Podobnie jak w roku ubiegłym zarejestrowano 6 bezobjawowych nosicieli HBs+ oraz 7 nosicieli HCV+.

Rzeczywistą liczbę nosicieli HBs+ i HCV+ trudno jest ustalić, gdyż nie są prowadzone rutynowe badania w kierunku tego nosicielstwa. Najczęściej wykrywa się je w punkcie krwiodawstwa podczas oddawania krwi. Istnieje przypuszczenie, iż w bieżącym roku zmniejszy się liczba rejestrowanych nosicieli ze względu na to, że Minister Zdrowia w wydanym rozporządzeniu w sprawie rodzaju

biologicznych czynników chorobotwórczych podlegających zgłoszeniu, zniósł obowiązek informowania i zgłaszania do organów Inspekcji Sanitarnej nosicieli Hbs i HCV.

Przeciwno WZW typu B istnieje skuteczna szczepionka, którą podaje się wszystkim noworodkom, uczniom gimnazjów oraz pracownikom ochrony zdrowia zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. Zrezygnowano obecnie z nieodpłatnych szczepień osób przygotowujących do zabiegów operacyjnych. Akcje promocyjne przyczyniają się do podnoszenia świadomości zdrowotnej ludzi, przez co dużo osób szczepi się odpłatną szczepionką, więc uodpornienie populacji sukcesywnie się zwiększa. Przeciwno **WZW typu C** brak szczepionki, przez co profilaktyka jest trudniejsza.

Zwiększa się także ilość osób chorujących na **zapalenie płuc**, z 283 zachorowań w 2006r. do 460 w 2007r. i 551 zachorowań w 2008r. Związane to jest najprawdopodobniej z lepszą zgłaszalnością tej choroby przez lekarzy.

Rok 2008 był kolejnym rokiem nadzoru nad grypą. Należy bowiem liczyć się z możliwością wystąpienia pandemii grypy wywołanej przez nowy pandemiczny szczep tego wirusa. W celu monitorowania sytuacji epidemicznej w sezonie grypowym kontynuowane były działania na bazie systemu SENTINEL w oparciu o laboratorium wirusologiczne WSSE w Białymstoku oraz lekarza pierwszego kontaktu z NZOZ „Medica”.

Od lat obserwuje się spadek zachorowań **na grypę**. W 2008r. podobnie jak i w 2007r. nie rejestrowano grypy. Przyczyną spadku zachorowań mogą być szczepienia p/grypie, którym poddaje się coraz więcej osób z naszego powiatu oraz nietypowy przebieg zachorowań.

III. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH OBOWIĄZKOWYCH W 2008 ROKU

W 2008 roku szczepienia prowadzone są w 17 punktach szczepień należących do 1 publicznego i 10 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. Nadzór nad punktami szczepień prowadzono w zakresie wykonawstwa szczepień, gospodarności szczepionkami oraz zachowania łańcucha chłodniczego w dystrybucji szczepionek. Ogółem, pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora w Bielsku Podlaskim jest 12289 kart szczepień (stan na 31.12.2008r.). Kartoteki szczepienne znajdują się u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, odpowiedzialnych za realizację programu szczepień ochronnych. W ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych prowadzone jest uodpornianie przeciwno: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, odrze, śwince, różyczce oraz chorobom wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b. W październiku 2008 roku wprowadzono do kalendarza szczepień ochronnych szczepienie przeciwno ospie wietrznej oraz p/ *Streptococcus pneumoniae*, dzieciom z określonymi wskazaniami zdrowotnymi.

Wykonawstwo szczepień w poszczególnych rocznikach jest zgodne z obowiązującym przepisami prawnymi. Obserwuje się wzrost zainteresowania szczepionkami wysokoskojarzonymi,

finansowanymi przez rodziców. Wśród dzieci urodzonych w 2008 roku taką szczepionką zaszczepiono 30% podlegającej do uodpornienia populacji.

Zainteresowanie innymi szczepionkami zalecanymi, finansowanymi przez rodziców nie jest duże, chociaż obserwuje się niewielki wzrost zainteresowania tymi szczepieniami (tabela nr. 2).

Tabela nr 2. Szczepienia zalecane w latach 2007-2008.

Lp.	Rodzaj szczepienia	Zaszczepieni w 2008r. (liczba osób)	Zaszczepieni w 2007r. (liczba osób)
1.	Ospa wietrzna	7	2
2.	WZW typu A	2	12
3.	WZW typu B (dotyczy osób powyżej 20 roku życia)	400	326
4.	Biegunka rotawirusowa	9	0
5.	Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego	1	0
6.	Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	10	9
7.	Zakażenie <i>Haemophilus influenzae</i>	41	52
8.	Kleszczowe zapalenie mózgu	80	70
9.	Zakażenie <i>Streptococcus pneumoniae</i>	56	36
10.	Grypa	1298	1132

Warto zauważyć, że w 2008 roku w ramach realizacji programu szczepień ochronnych zakończono uodparnianie młodzieży przeciwko WZW typu B. Od roku 1993 szczepienie te realizuje się u dzieci w 1 roku życia. Rocznik 1994 otrzymał w roku sprawozdawczym dawkę uzupełniającą tej szczepionki, zamknął tym samym listę dzieci nie zaszczepionych w wieku niemowlęcym.

W 2008r. podjęto realizację programu „Pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy” w grupie uczennic szkół podstawowych i gimnazjalnych mieszkających w Bielsku Podlaskim, którego inicjatorem i realizatorem jest Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski. Celem programu jest zapobieganie zachorowaniom na raka szyjki macicy wśród populacji dziewczynki urodzonych w 1997 roku poprzez wykonanie szczepień ochronnych. Do szczepień zostało zakwalifikowanych 130 dziewcząt. Pełny cykl szczepień obejmuje 3 dawki szczepionki p/HPV. Pierwszą dawkę szczepionki podano w grudniu 2008. Realizacja dalszego cyklu odbędzie się pomiędzy styczniem, a czerwcem 2009r.

**IV. OCENA PRZESTRZEGANIA REŻIMU PRZECIWEPIDEMICZNEGO
W PLACÓWKACH OCHRONY ZDROWIA NA TERENIE POWIATU BIELSKIEGO
W 2008 ROKU**

A. LECZNICTWO ZAMKNIĘTE I OTWARTE

W 2008 roku nadzorem sanitarnym objęto 1 SPZOZ w ramach którego funkcjonuje Szpital Powiatowy w Bielsku Podlaskim i 4 poradnie specjalistyczne, 10 NZOZ realizujących świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej, 6 NZOZ realizujących świadczenia z zakresu specjalistycznej opieki zdrowotnej, 2 ZOZ przyzakładowe, Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, Zakład Pomocy Doraźnej w Bielsku Podlaskim oraz Filię Zakładu Pomocy Doraźnej w Brańsku, 52 gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej oraz jeden zakład DDD.

1. Charakterystyka stanu technicznego, funkcjonalnego i wyposażenia obiektów:

Szpital mieści się w wolnostojącym dwukondygnacyjnym budynku murowanym.

W osobnych budynkach na placu szpitalnym mieści się oddział obserwacyjno – zakaźny, centralna sterylizatornia oraz prosektorium.

Dyrekcja szpitala opracowała program dostosowawczy do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (termin usunięcia naruszeń do dnia 31.12.2012r.). w ramach realizacji programu dostosowawczego usunięto następujące odstępstwa od wymagań ww. rozporządzenia:

- Dostosowano powierzchnie pokoi łóżkowych w oddziale dziecięcym (w części dla dzieci młodszych),
- Umożliwiono dostęp do łóżek pacjentów z 3 stron, w tym z 2 dłuższych - w oddziale dziecięcym (w części dla dzieci młodszych),
- Utworzono odstęp pomiędzy łóżkami oraz od ścian zgodnie z wymogami rozporządzenia w oddziale dziecięcym (w części dla dzieci młodszych),
- Utworzono pomieszczenie przeznaczone na szatnię i pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla rodziców i opiekunów w oddziale dziecięcym,
- Zamontowano dozowniki na mydło w płynie oraz pojemniki na ręczniki jednorazowego użytku w pokojach łóżkowych w oddziałach; ginekologiczno-położniczym, wewnętrznym, chirurgicznym, ortopedyczno-urazowym, dziecięcym, zakaźnym oraz SOR,
- Połączono ściany z podłogami w sposób bezszczelinowy w oddziale dziecięcym (w części dla dzieci młodszych),
- Dostosowano szerokości drzwi do wymogów rozporządzenia w oddziale dziecięcym (w części dla dzieci młodszych),
- Zamontowano umywalki z bateriami uruchamianymi bez kontaktu z dłonią w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych w oddziałach dziecięcym, SOR i izby przyjęć,

- Zainstalowano zlew jednokomorowy w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym w oddziale dziecięcym,
- Zdemontowano stałą wannę w oddziale dziecięcym,
- Wydzielono pomieszczenia sanitarno-higieniczne z kabiną dla pacjentów niepełnosprawnych w oddziale dziecięcym,
- Utworzono izolatkę w oddziale dziecięcym,
- Utworzono służę fartuchowo - umywalkową w oddziale dziecięcym (w części dla dzieci młodszych)
- Zaszklono ścianki szkłem bezpiecznym w oddziale dziecięcym (w części dla dzieci młodszych)
- Pozostałe odstępstwa, wg oświadczenia dyrekcji, zostaną wyeliminowane zgodnie z terminem przewidzianym w programie dostosowawczym.

Zwiększa się ilość placówek, które dostosowały pomieszczenia i wyposażenie pdo obowiązujących przepisów prawnych. Wymagania ww. rozporządzenia spełniają 3 NZOZ świadczące podstawową opiekę zdrowotną (NZOZ MEDICA MR w Bielsku Podlaskim, NZOZ ALMA MED. w Boćkach, NZOZ w Wyszkach – Ośrodek Zdrowia w Wyszkach) oraz 3 NZOZ o profilu specjalistycznym (NZOZ –Specjalistyczna Poradnia Neurologiczna w Bielsku Podlaskim, Niepubliczny Specjalistyczny ZOZ „Diabetyk” w Bielsku Podlaskim, Stomatologiczny NZOZ DUODENTAL w Bielsku Podlaskim). Pozostałe zakłady opieki zdrowotnej na terenie działania PSSE przedłożyły programy dostosowawcze na poprawę stanu sanitarno-technicznego z terminem wykonania do dnia 31.01.2012r.

W 2008 roku realizowano w dalszym ciągu program prozdrowotny „Likwidacja rtęci w służbie zdrowia”. W programie uczestniczyło 5 placówek ochrony zdrowia.

2. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń.

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych placówek służby zdrowia należy uznać za zadawalający.

W trakcie przeprowadzania kontroli szpitala SPZOZ w Bielsku Podlaskim nie stwierdzano nieprawidłowości procesów mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń sanitarnych i sprzętu. W szpitalu funkcjonuje dział higieny szpitalnej, który zajmuje się sprzątaniami i dezynfekcją pomieszczeń, sprzętu i urządzeń. Sprzątanie odbywa się wg zatwierdzonych procedur określających zasady prawidłowego funkcjonowania grup sprzątających.

3. Dezynfekcja i komora dezynfekcyjna

Do dezynfekcji zużytego sprzętu i materiału stosuje się preparaty dezynfekcyjne dopuszczone do stosowania zgodnie z zakresem działania wynikającym z dokumentów rejestracyjnych. Dezynfekcja jest prowadzona zgodnie z opracowaną procedurą oraz zgodnie z instrukcją użycia danego środka..

Roztwory użytkowe do dezynfekcji narzędzi sporządzane były prawidłowo we właściwych warunkach..

Szpital wyposażony jest w komorę dezynfekcyjną typu KD-3/1 z 1962r, którą przebadano z nadzoru 1 raz za pomocą testów biologicznych (Sporal S) i uzyskano ujemne wyniki.

4.Sterylizacja

Skontrolowano za pomocą wskaźników biologicznych 2 urządzenia na suche gorące powietrze oraz 37 autoklawów, w tym :

- lecznictwo zamknięte: 6 autoklawów i 1 sterylizator na suche gorące powietrze
- lecznictwo otwarte: 1 autoklaw i 1 sterylizator na suche gorące powietrze
- NZOZ- y – 7 autoklawów,
- prywatne gabinety – 25 autoklawów;

Lecznictwo (obiekty)	SPORALE S						SPORALE A						Uwa gi
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
lecznictwo zamknięte szpitale	1	1	1	8	-	-	6	6	6	16	-	-	
lecznictwo otwarte													
poradnie specjalistyczne	1	1	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	
przychodnia przychodniowa	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2	-	-	
NZOZ - y	-	-	-	-	-	-	7	7	7	14	-	-	
Gabinety prywatne	-	-	-	-	-	-	25	25	25	50	-	-	
RAZEM	2	2	2	12	-	-	39	39	39	82	-	-	

1-Wyposażenie w urządzenia S, A, tlenek etylenu

2-Ilość urządzeń przebadanych

3-Ilość skontrolowanych procesów sterylizacyjnych

4-Liczba założonych testów

5-Liczba procesów zakwestionowanych

6-% zakwestionowanych procesów

7-Uwagi

5. Dezynsekcja i deratyzacja

W szpitalu wykonano 6 zabiegów dezynsekcyjnych w: magazynach żywnościowych kuchni ogólnej i pomieszczeniach bloku żywienia oraz kuchenkach oddziałowych, w oddziale dziecięcym i obserwacyjno-zakaźnym. Zabiegi wykonał zgodnie z planem profilaktyki i zwalczania szkodników dezynfektor szpitalny używając Alfasektu 05SC. Ponadto szpital zawarł umowę na zabiegi DD ze specjalistyczną firmą.

Stwierdza się, że populacja insektów w znacznym stopniu została ograniczona.

6. Pralnictwo

Szpital SPZOZ w Bielsku Podlaskim nie posiada własnej pralni, korzysta z usług pralniczych wykonywanych przez specjalistyczną firmę. Szpital posiada wydzielone magazyny do przechowywania bielizny czystej i brudnej. Transport bielizny czystej i brudnej prawidłowy. Na oddziałach – bielizna brudna składowana w oznakowanych, podwójnych workach foliowych umieszczonych na stelażach. Wydzielony ogólny magazyn bielizny czystej, poza tym na każdym oddziale wydzielone szafy do przechowywania bielizny czystej.

Pozostałe placówki służby zdrowia w większości bazują na bieliźnie jednorazowego użytku, pranie bielizny wielorazowej odbywa się we własnym zakresie. Uwaga co do prawidłowości postępowania z bielizną używaną w placówkach służby zdrowia w trakcie bieżących kontroli nie wnoszono.

7. Gromadzenie, transport i usuwanie nieczystości stałych: komunalnych i niebezpiecznych.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi oraz niebezpiecznymi nie stwierdzono naruszeń. Odpady bytowe – gospodarcze gromadzone na oddziałach szpitalnych w pojemnikach z przykryciem, wysłanych workami foliowymi. Usuwane są do kontenerów opróżnianych przez specjalistyczne firmy. Szpital posiada zezwolenie Starostwa Powiatowego na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych nr AŚ 7635-8/04 z dn. 19.10.2004r.

Do gromadzenia odpadów stosuje się firmowe pojemniki jednorazowego użytku odporne na przekłucie i przemoknięcie, dostosowane wielkością do potrzeb wynikających z bieżącego zapotrzebowania oraz w zamknięcie uniemożliwiające otwarcie po napełnieniu, odpowiednio oznakowane. Stosowane są również worki z tworzywa sztucznego nieprzezroczystego, nieprzemakalnego o odpowiednim kolorze. Pojemniki zapełniane są nie więcej niż do 2/3 objętości, wymieniane nie rzadziej niż raz dziennie. Odpady medyczne segregowane są w miejscu powstawania. Transport odpadów w szpitalu z miejsca powstawania do miejsca przechowywania odbywa się specjalnie do tego przeznaczonymi wózkami.

Odpady przechowywane są w wydzielonym pomieszczeniu, niedostępnym dla osób postronnych.

Poszpitalne odpady niebezpieczne odbierane są przez uprawnione firmy.

W pozostałych placówkach służby zdrowia odpady segregowano w miejscu powstania. Wszystkie

pozostałe placówki wytwarzające odpady niebezpieczne medyczne posiadają złożoną informację o gospodarowaniu odpadami do Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim oraz prawidłowe instrukcje postępowania z odpadami.

Kontrolowane placówki posiadają umowy na wywóz nieczystości stałych z uprawnionymi firmami oraz potwierdzenie odbioru odpadów przez uprawnioną firmę.

8. Blok żywienia

Blok żywienia SP ZOZ jest zakładem żywienia zbiorowego zamkniętego, który prowadzi produkcję posiłków: śniadania, obiady, kolacje w systemie od surowca do gotowej potrawy kulinarnej.

W skład bloku żywienia szpitala wchodzi: pomieszczenia produkcyjne (kuchnia główna), pomieszczenia przygotowalni, obieralnia warzyw i owoców, pomieszczenia magazynowe, stołówka dla personelu szpitala, kuchenki oddziałowe zlokalizowane na poszczególnych oddziałach szpitala, wydzielone pomieszczenia socjalne.

Ocenę stanu sanitarno-technicznego bloku żywienia przeprowadzono w oparciu o „Arkusze oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego”. Zakład uzyskał ocenę – zgodny z wymaganiami.

W SP ZOZ w Bielsku Podlaskim wydzielona została kuchnia mleczna, która przygotowuje mieszanki mleczne z przeznaczeniem dla niemowląt i małych dzieci przebywających w szpitalu na oddziale dziecięcym.

Przedstawiono program naprawczy dostosowania SP ZOZ w Bielsku Podlaskim do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia (w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej).

Środki spożywcze oraz surowce przeznaczone do produkcji posiłków magazynowane są w wydzielonych pomieszczeniach magazynowych z zachowaniem segregacji asortymentowej. Środki spożywcze łatwo psujące się oraz mrożonki przechowywane są w sprawnych urządzeniach chłodniczych w monitorowanej temperaturze przechowywania. Z monitoringu przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się i mrożonych środków spożywczych prowadzone są zapisy do dokumentacji kontroli wewnętrznej - „Rejestr temperatur w urządzeniach chłodniczych”. W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych w bloku żywienia i z dokonanego przeglądu środków spożywczych stosowanych do produkcji posiłków nie stwierdzono artykułów po upływie daty minimalnej trwałości lub terminie przydatności.

Artykuły spożywcze dostarczane są do zakładu środkami transportu producentów lub dystrybutorów żywności.

Posiłki dla pacjentów szpitala (wyżywienie całodzienne: śniadania, obiady, kolacje) produkowane są w oparciu o opracowane receptury i instrukcje technologiczne. Z wyprodukowanych posiłków pobierane są próbki kontrolne, prawidłowo oznakowywane i przechowywane zgodnie z przepisami prawa..

Wyprodukowane posiłki z kuchni na poszczególne oddziały szpitala wydawane są na wydzielonym stanowisku. Transport posiłków odbywa się windą z wykorzystaniem wózków transportowych – bemary, które utrzymują odpowiednią temperaturę posiłków i zabezpieczają przed wtórnym zanieczyszczeniem.

Na poszczególnych oddziałach posiłki są porcjowane i wydawane pacjentom w naczyniach stołowych.

Procesy mycia i dezynfekcji w zakładzie prowadzone są w oparciu o opracowane instrukcje mycia i dezynfekcji. Mycie naczyń stołowych od pacjentów, naczyń kuchennych i sprzętu produkcyjnego, butelek szklanych używanych przy produkcji mieszanek mlecznych odbywa się prawidłowo zgodnie z zasadami dla poszczególnych rodzajów naczyń.

W zakładzie opracowano i wdrożono instrukcje dobrej praktyki higienicznej. Prowadzone są zapisy do dokumentacji z kontroli wewnętrznej dotyczące realizacji zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP).

W bloku żywienia podjęto działania w kierunku opracowania i wdrożenia procedur na podstawie zasad HACCP.

Podczas przeprowadzanej kontroli sanitarnej w bloku żywienia SP ZOZ stwierdzono nieprawidłowości:

- Brak dostatecznej ilości urządzeń chłodniczych w pomieszczeniu magazynowym do przechowywania przetworów mleczarskich łatwopsujących się;
- Uszkodzony sprzęt produkcyjny (maszyna do mielenia mięsa p.n. „Wilk”, wanna),
- Uszkodzona powierzchnia okapu nad urządzeniami grzewczymi (kotłami),
- Nieskuteczny, niewystarczający system wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu produkcyjnym.

W ramach urzędowej kontroli żywności w bloku żywienia SP ZOZ w Bielsku Podlaskim ocenie teoretycznej poddano jadłospis wg „diety ogólnej” wraz z zestawieniem dekadowym produktów użytych do produkcji posiłków (za okres: od 24.05.2008r. do 02.06.2008r.) oraz pobrano do badań posiłek całodzienny.

Po przeprowadzonej analizie zebranych materiałów stwierdzono prawidłowy udział energii pochodzącej z białka, tłuszczu i węglowodanów przypadający średnio na jeden dzień ocenianej dekady i wynosił odpowiednio:

- z białka – 13,87%,
- z tłuszczu – 29,32%,
- z węglowodanów – 56,82%.

Zalecono większe stosowanie surowców do produkcji posiłków zawierających: witaminę C i białko.

Badanie laboratoryjne posiłku całodziennego stanowiącego śniadanie, obiad, kolację, w kierunku oznaczenia w nim wartości energetycznej oraz zawartości: białka, tłuszczu, węglowodanów, chlorku sodu. wykazało:

- zawartość: białka, tłuszczu, węglowodanów oraz wartość energetyczna w zbadanym posiłku mieściła się w dopuszczalnej granicy odchyień od obliczeń teoretycznych sporządzonych na podstawie raportów magazynowych.
- udział energii pochodzącej z białka i z tłuszczu zgodny z zaleceniami żywieniowymi.
- zbyt dużą zawartość soli (chlorku sodu).

9. Prosektoria

Prosektorium zlokalizowane jest w wydzielonym budynku na terenie posesji szpitala. Do zakładu prowadzą osobne wejścia dla personelu, przywożonych zwłok oraz wydawania zwłok. Dojazd do sali wydawania zwłok nie jest widoczny z okien oddziałów łóżkowych. Brak szaf chłodniczych.

10. Porządek, estetyka otoczenia placówek służby zdrowia

Otoczenie kontrolowanych placówek służby zdrowia utrzymane było czysto. Estetyka i porządek otoczenia zachowane.

V. OCENA SANITARNA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI ZA 2008 ROK

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim w roku 2008 w ramach urzędowej kontroli żywności nadzorem obejmował 440 obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku na terenie powiatu Bielsk Podlaski.

W 2008r ,na podstawie dokonanych ocen obiektów żywności i żywienia obejmujących ocenę zgodności obiektów z obowiązującymi wymaganiami prawa żywnościowego, 6 obiektów oceniono jako niezgodne z wymaganiami. Stanowi to **1,36%** ogółu obiektów objętych nadzorem.

Natomiast w roku 2007 negatywnie jako niezgodne z wymaganiami oceniono stan sanitarny 7 obiektów, co stanowi **1,69%** obiektów objętych nadzorem.

Przedstawione dane wskazują, że stan sanitarny obiektów żywności i żywienia w 2008r utrzymywał się na poziomie podobnym do roku 2007.

Przedstawione poniżej dane wskazują, że stan sanitarny obiektów żywności i żywienia ulega sukcesywnej poprawie

Rok	Odsetek obiektów niezgodnych z wymaganiami (o złym stanie sanitarnym)
2008	1,36
2007	1,69
2006	6,44
2005	5,75

Analiza porównawcza danych z lat 2005-2008 wykazała, że dużej poprawie uległ stan sanitarny piekarni, zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego oraz kiosków spożywczych. Odsetek negatywnie ocenianych zakładów w tych grupach w 2008 roku utrzymuje się na poziomie 0%. Minimalnemu pogorszeniu, do 2% kontrolowanych obiektów, uległ stan sanitarny zakładów małej gastronomii. Sukcesywnie spada odsetek negatywnie ocenianych sklepów spożywczych. Odsetek negatywnie ocenianych sklepów spożywczych jest stosunkowo niewielki i kształtuje się na poziomie około 1,09%

Obrazuje to poniższa tabela:

W poszczególnych grupach obiektów żywności i żywienia w zakresie oceny bezpieczeństwa sanitarnego sytuacja przedstawiała się w sposób zróżnicowany i określa się następująco:

Lp	Grupa obiektów	Odsetek negatywnie ocenianych obiektów			
		2005	2006	2007	2008
1	Zakłady produkcji żywności:				
	Wytwórnice napojów bezalkoholowych	0	0	0	0
	piekarnie	10	9,1	0	0
	Wytwórnice lodów	0	0	0	0
2	Sklepy spożywcze	2,62	2,76	3,3	1,09
3	Kioski spożywcze	10,94	6,9	0	0
4	Magazyny hurtowe	0	0	0	0
5	Zakłady małej gastronomii	0	6,52	0	2
6	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	0	17,65	0	0
7	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	9,68	2,86	0	0

Kontrole kompleksowe w 2008 roku, w ramach urzędowej kontroli żywności, prowadzono, jak i w latach poprzednich, pod względem zgodności z obowiązującymi wymaganiami ustawodawstwa na podstawie kryteriów ujętych w „Arkuszu oceny stanu sanitarnego” dla poszczególnych grup obiektów. Z analizy danych dotyczących oceny stanu sanitarnego obiektów żywności i żywienia w oparciu o kryteria ujęte w „Arkuszu oceny stanu sanitarnego” wynika, że maleje odsetek obiektów, które oceniono jako niespełniające wymagań obowiązującego prawa żywnościowego. Jako niezgodne z wymaganiami obowiązującego ustawodawstwa w roku 2008 oceniono 6 obiektów (1,36%), w 2007 - 7 obiektów (1,64%); w roku 2006 - 28 obiektów (6,44%); w roku 2005 - 25 obiektów (5,73%) .

W 2008 roku kontroli poddano następujące grupy obiektów:

W 2008 roku kontroli poddano następujące grupy obiektów:

Zakłady produkcji żywności:

- piekarnie - 10
- wytwórnie lodów - 3
- automat do lodów-1,
- wytwórnia napojów bezalkoholowych-1,
- zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego-3,
- wytwórnia wyrobów cukierniczych-1,
- zakład produkcji i konfekcjonowania przypraw-1
- zakład napełniania syfonów-1,
- zakład konfekcjonowania-1,
- wytwórnia wafel-1,
- zakład przetwórstwa warzyw -1,,
- pieczarkarnia.-1

Obiekty obrotu żywnością:

- sklepy spożywcze - 184
- kioski spożywcze - 52
- magazynów hurtowych - 14
- obiekty ruchome i tymczasowe-19
- środki transportu-17
- inne obiekty obrotu żywnością -3

Zakłady żywienia zbiorowego:

- zakłady żywienia zbiorowego otwartego -72 w tym zakłady małej gastronomii.-50
- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego -41 w tym, blok żywienia w szpitalu, kuchnia mleczna, stołówki w domach opieki społecznej -3, stołówki szkolne -22, punkty wydawania posiłków w szkołach, stołówki w bursach i internatach- 3, stołówki na koloniach/obozach/zimowiskach, stołówki w przedszkolach- 5.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach produkcji i obrotu żywności na terenie powiatu bielskiego w 2008 roku dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń;
- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego urządzeń, sprzętu, wyposażenia, sprzętu produkcyjnego;
- braku właściwego wyposażenia umywalek do mycia rąk, środków do higienicznego suszenia rąk, ciepłej wody bieżącej;

- braku skutecznego, prawidłowego systemu wentylacji mechanicznej w zakładzie lub jego braku, (skropliny pary) w pomieszczeniu zmywalni sprzętu produkcyjnego
- braku prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników (nieszczelności pomiędzy drzwiami zewnętrznymi a podłogą, brak siatek p/szkodnikom w otwieranych oknach w zakładzie, uszkodzone wkłady w lampach owadobójczych);
- niewłaściwego przechowywania artykułów spożywczych, niezgodnie z warunkami deklarowanymi przez producentów produktów; brak zapewnionych warunków termicznych do przechowywania żywności łatwo psującej się (przetwory mleczarskie, przetwory mięsne);
- wprowadzania do obrotu środków spożywczych bez opakowań jednostkowych z narażeniem na zanieczyszczenia;
- wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych nieprawidłowo znakowanych; nieprawidłowego znakowania gotowych wyrobów; braku lub nieprawidłowego oznakowania surowców używanych do produkcji;
- braku do wglądu dokumentacji potwierdzającej opracowanie i wdrażanie procedur systemu HACCP.
- nieprzestrzegania zapisów opracowanych w zakładzie procedur dobrej praktyki produkcyjnej (GHP/GMP) brak prowadzenia systematycznych zapisów z realizacji zasad dobrej praktyki higienicznej;GHP/GMP
- braku systematycznych zapisów z monitorowania temperatury przechowywania artykułów łatwopsujących się;
- nieprawidłowego prowadzenia kontroli wewnętrznej, niezgodnie z obowiązującymi przepisami;
- prowadzenia działalności niezgodnie z decyzją organów PIS; brak do wglądu decyzji PIS o zatwierdzeniu zakładu
- braku dostatecznej ilości szafek do przechowywania żywności;
- braku do wglądu dokumentacji szkoleń personelu; w zakresie znajomości GHP/GMP oraz procesów mycia i dezynfekcji;
- braku bieżącego porządku, brudne urządzenia chłodnicze – nie przestrzega się zasad GHP;
- braku zapewnionych warunków do dezynfekcji naczyń (maszyna niesprawna, nie podłączona);
- brak zapewnionych warunków do higienicznego przechowywania drobnego sprzętu produkcyjnego (sprzęt narażony na zanieczyszczenia środowiska);
- braku do wglądu dokumentacji o stanie zdrowia z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych;

Z przeprowadzonych w 2008 roku kontroli wynika, że:

- 376 zakładów produkcji i obrotu żywności posiada opracowane i wdrożone instrukcje dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (GHP/GMP)
- 41 zakładów wdraża zasady GHP/GMP

- Zwiększyła się liczba zakładów z 7 w 2007 r do 13 w 2008r posiadających wdrożone procedury systemu HACCP.
- 103 zakłady podjęły działania we wdrażaniu tego systemu

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działają w ramach sieci systemu **RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach**. W ramach RASFF przesyłane są informacje o produktach, które nie spełniają wymagań przepisów prawnych i stanowią równocześnie potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. System obejmuje wszystkie Państwa Członkowskie Unii Europejskiej, Komisje Europejskie i Europejski Urząd do Spraw Bezpieczeństwa Żywności.. W Polsce Główny Inspektor Sanitarny kieruje siecią systemu RASFF, tworzy krajowy punkt kontaktowy systemu RASFF, jest odpowiedzialny za jego funkcjonowanie i powiadamia Komisję Europejską o zarejestrowanej w Rzeczpospolitej Polskiej niebezpiecznej żywności oraz środkach żywienia zwierząt.

W roku 2008 otrzymano 13 powiadomień alarmowych w ramach systemu RASFF przekazanych przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych dotyczących stwierdzenia w obrocie niebezpiecznych produktów.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły:

- powiadomienia o niebezpiecznych środkach spożywczych (naturalna woda źródłana ,parówki z drobiu, herbatka owocowa, naturalna woda mineralna niegazowana, figi suszone, czekolada mleczna z orzechami laskowymi, oliwa z wyłoczyn z oliwek, marcepan, napój niegazowany, o smaku truskawkowym, kawa rozpuszczalna, ryż naturalny brązowy, czekolada mleczna z całymi orzechami, szprot podwędzany w oleju, mleko w proszku i produkty mleczne przeznaczone dla niemowląt i małych dzieci, hamburgery, smalec, orzech włoski)

W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych w zakładach i z dokonanych przeglądów wprowadzanej do obrotu żywności nie stwierdzono w obrocie przedmiotowych produktów będących przedmiotem powiadomień.

Ocena sposobu jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Dokonano oceny jakości żywienia pensjonariuszy domach opieki społecznej na terenie naszego powiatu na podstawie analizy dekadowych zestawień produktów zużytych do przygotowania posiłków. Po analizie zebranych materiałów dotyczących żywienia pensjonariuszy w ocenianych dekadach stwierdzono:

- nieprawidłowy udział energii pochodzącej z tłuszczu (34,07 %; 30,87%; 33,51%);
- zbyt duży udział produktów zawierających tłuszcz;
- zbyt małe spożycie produktów zawierających białko, wapń, witaminę C, witaminę B₂, witaminę A.

- nieprawidłowy udział energii pochodzącej z białka (11,67 %).

Ogólnie biorąc należy stwierdzić, że żywienie pensjonariuszy utrzymywało się na poziomie podobnym w stosunku do roku ubiegłego.

Dokonano także oceny jakości żywienia młodzieży w bursach i internatach na podstawie dekadowych zestawień produktów zużytych do przygotowania posiłków. Po analizie zebranych materiałów dotyczących żywienia młodzieży w ocenianych dekadach stwierdzono:

- nieprawidłowy udział energii pochodzącej z tłuszczu (36,80%; 38,72%;39,42%),
- nieprawidłowy udział energii pochodzącej z białka -11,06%,
- nieprawidłowy udział energii pochodzącej z węglowodanów (48,78%;48,29%),
- zbyt niskie zużycie produktów zawierających witaminę B₁,B₂, wapń, witaminę C, węglowodany
- zbyt duże zużycie produktów zawierających żelazo, oraz witaminę B₁,
- duże spożycie produktów zawierających witaminę A, tłuszcz.

Oceniona została także jakość żywienia młodzieży w oparciu o pobraną do badań laboratoryjnych próbkę posiłku całodziennego (śniadanie, obiad, kolacja) – nieprawidłowości stwierdzono z uwagi na zawartość białka oraz zawartość tłuszczu, które nie mieściły się w dopuszczalnej granicy odchyień od obliczeń teoretycznych.

W porównaniu do roku poprzedniego żywienie młodzieży utrzymywało się na podobnym poziomie.

W celu oceny jakości żywienia w przedszkolach pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę posiłku w celu oceny jakości żywienia – nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach urzędowej kontroli dokonano także oceny żywienia **pacjentów szpitalnych** na podstawie analizy dekadowego zestawienia produktów. Po analizie zebranych materiałów, dotyczących żywienia pacjentów przebywających na diecie ogólnej, stwierdzono w ocenianej dekadzie prawidłowy udział energii pochodzącej z: białka (13,87%), z węglowodanów (56,82%), z tłuszczu (29,32%).

Wystąpiły, natomiast, pewne nieprawidłowości w składnikach pokarmowych:- pacjenci nie otrzymywali dostatecznej ilości produktów zawierających witaminę A,B₂,B₁,C oraz zawierających żelazo i białko.

Oceniona została także jakość żywienia pacjentów w oparciu o pobraną do badań laboratoryjnych próbkę posiłku całodziennego (śniadanie, obiad, kolacja) – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Żywienie pacjentów w 2008r utrzymywało się na poziomie podobnym do roku ubiegłego.

Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu Bielsk Podlaski.

W roku 2008 w celu oceny jakości zdrowotnej środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu Bielsk Podlaski pobierano próbki do badań laboratoryjnych. Próbki do badań laboratoryjnych pobierano zgodnie z planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu krajowego oraz w przypadku powzięcia podejrzenia o niewłaściwej jakości zdrowotnej i analizy ryzyka.

Pobrano ogółem 208 próbek w tym

- 198 próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 10 próbek kosmetyków.

Pobrane próbki badane były w laboratoriach akredytowanych.

Próbki pobierano do badań w kierunku:

- **pozostałości pestycydów** – 9 próbek (kapusta głowiasta, pieczarki, bakłażany),
- **zanieczyszczenia metalami szkodliwymi dla zdrowia** – 11 próbek (podroby, wędliny drobiowe, przetwory mleczarskie niefermentowane, lody z udziałem mleka, orzechy z drzew, herbatki ziołowe, sól spożywcza);
- **zanieczyszczenia azotanami** – 2 próbki (środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego);
- **zanieczyszczeń mikrobiologicznych** – 86 próbek (mięso mielone, mięso przeznaczone do spożycia po obróbce termicznej, wędliny, wędliny drobiowe, jaja, przetwory rybne i owoców morza, mleko pasteryzowane, mleko fermentowane, sery twarogowe, sery dojrzewające, masło, lody z udziałem mleka, makarony bez udziału jaj, wyroby ciastkarskie z kremem nie poddanym obróbce termicznej, wyroby ciastkarskie z kremem poddanym obróbce termicznej, galanteria ciastkarska, przetwory produkty warzywne, owoce suszone, naturalne wody źródlane niegazowane, napoje niegazowane, mieszaniny tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi, wyroby garmażeryjne kulinarne mączne schłodzone, inne wyroby garmażeryjne i kulinarne, suplementy diety);
- **określenia poziomu zanieczyszczenia mykotoksynami** – 2 próbki przetwory i produkty owocowe (środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci z udziałem jabłek);
- **zawartości substancji dodatkowych dozwolonych i substancji niedozwolonych w żywności** – 21 próbek (inne przetwory mięsne, przetwory rybne i owoców morza, mleko i przetwory mleczne, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, napoje gazowane, napoje niegazowane, zioła, przyprawy, suplementy diety);
- **badania parametrów czystości substancji dodatkowych** - 2 próbki (substancje dodatkowe i substancje pomagające w przetwarzaniu);

- ***obecności materiału zmodyfikowanego genetycznie*** – 2 próbki (galanteria ciastkarska zawierająca mąkę kukurydzianą, mąkę sojową);
- ***skażeń promieniotwórczych*** – 1 próbka (mięso/wołowina);
- ***analizy zawartości jodu w soli*** – 4 próbki (sól spożywcza i jej zamienniki);
- ***oceny znakowania, zawartości witamin i składników mineralnych w żywności wzbogaconej*** – 2 próbki (zbożowe produkty śniadaniowe wzbogacone w witaminy i składniki mineralne);
- ***badania migracji specyficznej, zawartości formaldehydu w papierze*** - 1 próbka materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (wyroby z innych materiałów);
- ***zawartości benzopirenu i innych WWA*** - 4 próbki (mięso – produkty wędzone, oleje);
- ***pozostałości antybiotyków i innych substancji o działaniu przeciwbakteryjnym***- 2 próbki (mięso kurcze, mięso indycze).

Spośród pobranych i zbadanych w ramach realizowania planu próbkobrania zakwestionowano:

- 1 próbkę naturalne wody źródlane – nie gazowane obecność bakterii z grupy coli;
- 1 próbkę wymazów sanitarnych (obecność bakterii z grupy coli)
- 1 próbkę zmiotek (obecność szkodników zbożowo-mącznych).

Pozostałe pobrane i zbadane próbki żywności w badanych parametrach odpowiadały wymaganiom określonym w obowiązujących podstawach prawnych.

W roku 2008 dodatkowo poza planem jako „próbki ekstra” pobrano 25 próbek (24 próbek żywności oraz 1 próbka wymazów sanitarnych) w tym :

- 5 próbek - naturalne wody mineralne nie gazowane (w związku z powiadomieniem dotyczącym stwierdzenia obecności bakterii *Pseudomonas Aeruginosa* w naturalnej wodzie mineralnej);
- 9 próbek naturalne wody źródlane – nie gazowane w związku ze stwierdzeniem obecności bakterii z grupy coli w pobranej w ramach urzędowej kontroli żywności 1 próbce naturalnej wody mineralnej niegazowanej
- 10 próbek wyroby ciastkarskie z kremem poddanym obróbce termicznej w związku ze stwierdzeniem obecności bakterii *Bacillus Cereus* w 2 próbkach wyrobów ciastkarskich z kremem poddanym obróbce termicznej pobranych do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności;
- 1 próbka wymaz sanitarny w związku ze stwierdzeniem obecności bakterii z grupy coli w pobranej próbce wymazu sanitarnego z naczynia stołowego w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego.

Spośród pobranych i zbadanych jako próbki „ekstra” zakwestionowano 4 próbki naturalnej wody źródlanej nie gazowanej, ze względu na obecność bakterii z grupy coli.

Pozostałe pobrane i zbadane próbki żywności w badanych parametrach odpowiadały wymaganiom określonym w obowiązujących podstawach prawnych.

Dla porównania w roku 2007 w celu oceny jakości zdrowotnej środków spożywczych, przedmiotów użytku, kosmetyków produkowanych i wprowadzanych do obrotu do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano ogółem 239 próbek w tym 229 próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 10 próbek kosmetyków.

Pobrane do badań laboratoryjnych próbki żywności w roku 2007 w badanych parametrach zastrzeżeń nie budziły oprócz 5 próbek masła, w których stwierdzono zawyżoną liczbę bakterii z grupy coli

Działalność kontrolno-represyjna

W obiektach objętych nadzorem przeprowadzono ogółem 901 kontroli oraz wydano 477 decyzji administracyjnych w tym 1 decyzję wstrzymania czynności zakładu, z tego: 166 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz 32 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków, 159 innych decyzji m.in. decyzji umarzających postępowanie w związku z przeprowadzoną kontrolą, 68 decyzji zatwierdzenia zakładów warunkowo i bezwarunkowo, 23 decyzje w zakresie sprzedaży napoi alkoholowych, 29 decyzji wykreślenia z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli.

W ramach działalności represyjnej zastosowano 15 mandatów karnych na kwotę 2650 złotych. Wniosków o ukaranie do Sądu Grodzkiego bądź wniosków o nałożenie kar pieniężnych przez PWIS nie było.

Dla porównania w roku 2007 objęto nadzorem 417 obiektów, przeprowadzono 906 kontroli sanitarnych oraz wydano ogółem 750 decyzji administracyjnych, w tym: 254 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz 31 decyzji zmieniających termin wykonania obowiązków, 21 decyzji w zakresie sprzedaży napoi alkoholowych, 357 innych decyzji m.in. decyzji umarzających postępowanie w związku z przeprowadzoną kontrolą. Decyzji unieruchomienia/przerwania działalności zakładu w roku 2007 nie było. W ramach działalności represyjnej zastosowano 20 mandatów karnych na kwotę 2190 złotych. Wniosków o ukaranie do Sądu Grodzkiego bądź wniosków o nałożenie kar pieniężnych przez PWIS nie było.

VI. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ ZA 2008 ROK

I. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności powiatu bielskiego są wody podziemne pochodzące z IV rzędowych poziomów wodonośnych. Wody te charakteryzują się stosunkowo dobrą jakością w związku z tym wymagają ochrony ilościowej i jakościowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim objął monitoringiem kontrolnym i przeglądowym wodę wyprodukowaną przez 21 wodociągów tj. 15 wodociągów zbiorowego

zaopatrzenia w wodę i 6 wodociągów lokalnych znajdujących się na terenie powiatu bielskiego.

Liczbę ludności powiatu szacuje się na 59,301 tys. (na 31.12.2007).

Na terenie miast powiatu znajdują się:

- 3 wodociągi o wydajności <math><100\text{m}^3/\text{d}</math> (SP ZOZ w Bielsku Podlaskim, wodociąg Zakładu Produkcyjnego HOOP S.A. w Bielsku Podlaskim, wodociąg MLEKOVITA Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim)
- 1 wodociąg o wydajności 100-1000 m^3/d (wodociąg w Brańsku);
- 1 wodociąg o wydajności od 1000-10000 m^3/d (wodociąg w Bielsku Podlaskim).

Na terenie wiejskim nadzorem objęto:

- 3 wodociągi o wydajności <math><100\text{m}^3/\text{d}</math> (wodociąg w Zajeździe „Zagłoba” w Ploskach, wodociągi w ośrodkach wypoczynkowych w Ploskach n/Narwią należące do Uniwersytet w Białymstoku oraz do firmy „Transport, Logistyka, Spedycja” S.A. w Białymstoku);
- 13 wodociągów o wydajności 100-1000 m^3/d (wodociągi: w Boćkach, w Wyszkach, w Budlewie, w Rudce, w Kalnicy, w Koszewie, w Domanowie, w Brzeźnicy, w Orli, w Olekszach, w Bolestach, w Rajsku, w Bielsku Podlaskim - gminny).

Jak wynika z danych zebranych przez właścicieli wodociągów na dzień 31.12.2007

- ogólna liczba ludności korzystającej z wody wodociągowej o kontrolowanej jakości wynosi **58,976 tys.**
- liczba ludności korzystającej z wody o niekwestionowanych parametrach wynosi **27,869 tys.** (47,25 %).
- Liczba ludności korzystającej z wody o kwestionowanych parametrach wynosi **31,107 tys.** (52,75%).

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w wyznaczonych, objętych monitoringiem punktach poboru wody - pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 129 próbek wody, z czego zakwestionowano 23 próbki. Wydano 4 decyzje administracyjne na warunkową jakość wody, w tym 1 decyzję z natychmiastowym trybem wykonania (dot. wodociągu w Brzeźnicy).

Przekroczenia parametrów fizyko-chemicznych stwierdzono w próbkach wody pobranych z wodociągów w: Brańsku, Rudce, Brzeźnicy, Wyszkach, Orli, Zakładu Produkcyjnego HOOP. Były to przekroczenia kilkudniowe, występujące głównie w stacji uzdatniania wody. Ponownie pobrane, w krótkim czasie, próbki wody przez pracowników PSSE na zlecenie właścicieli wodociągów nie wykazywały przekroczeń zakwestionowanych parametrów.

Przekroczenie wskaźników bakteriologicznych w 2008r. wystąpiło w wodociągu Brzeźnica. Przekroczenie liczby bakterii grupy coli w 100 ml wody (liczba kolonii 11 przy normie 0) stwierdzono w 1 punkcie monitoringowym. Seria pobranych próbek w miejscach uzgodnionych z właścicielem wodociągu pozwoliła ustalić i wyeliminować źródło skażenia wody, jakim był zbiornik wyrównawczy na sieci wodociągowej. Przekroczenie trwało 11 dni.

Podsumowując, na koniec roku warunkową jakość wody stwierdzono w 3 wodociągach:

1. Wodociąg w Bielsku Podlaskim wł. Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim ze względu na przekroczenie zawartości manganu (Mn – 0,115 mg/l; 0,197 mg/l przy dopuszczalnej wartości – 0,05 mg/l) – Decyzja PPIS na poprawę jakości wody z terminem wykonania do 31.12.2009.
2. Wodociąg w Bielsku Podlaskim-gminnym wł. Zakład Usług Komunalnych w Bielsku Podlaskim (przekroczenie zawartości jonu amonowego: 0,98 mg/l; 1,36 mg/l; 0,68 mg/l przy dopuszczalnej zawartości 0,5 mg/l) - Decyzja PPIS na poprawę jakości wody z terminem wykonania do 31.12.2008.
3. Wodociąg w Boćkach ze względu na przekroczenie manganu, żelaza i mętności (Mn – 0,129mg/l; Fe – 0,382 mg/l; 0,384 mg/l i mętności – 2,9; 2,3 NTU przy dopuszczalnej wartościach: Mn – 0,05 mg/l; Fe – 0,2 mg/l; mętność – 1 NTU) - Decyzja PPIS na poprawę jakości wody z terminem wykonania do 30.10.2009.

Porównując wyniki pobieranych próbek wody z lat ubiegłych z poszczególnych wodociągów, należy stwierdzić, że jakość wody utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Problemy z zapewnieniem prawidłowych parametrów fizyko – chemicznych wody do spożycia wystąpiły w 9 wodociągach: Bielsk Podlaski, Brańsk, Boćki, Rudka, Brzeźnica, Wyszki, Orla, Bielsk Podlaski gminny i HOOP.

Najczęstszą przyczyną kwestionowania próbek wody było przekroczenie zawartości:

- manganu,
- żelaza,
- mętności
- jonu amonowego.

Właściciele wodociągów w Brańsku, Rudce, Wyszkach, Orli, Brzeźnicy i HOOP w krótkim terminie poprawili jakość kwestionowanych parametrów. Szybka poprawa jakości wody wskazuje na niesystematycznie prowadzone procesy płukania odżelaziaczy lub nieskuteczne działanie tych urządzeń.

W wodociągu w Bielsku Podlaskim przy ul. Białowieskiej własności Urzędu Gminy, mimo wymiany złóż filtracyjnych, w dalszym ciągu występuje problem z podwyższoną zawartością manganu i amonowego jonu. Również w wodociągu miejskim w Bielsku Podlaskim i publicznym w Boćkach nie rozwiązano problemu z kwestionowanymi parametrami fizyko – chemicznymi. We wszystkich wodociągach w 2008 r. prowadzono kontrolę wewnętrzną, wykonując badania wody w sieci zgodnie z zaplanowanym harmonogramem.

Zwiększona zawartość żelaza i manganu nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi, ale obniża wartości smakowe i użytkowe wody. Pierwiastki te mogą powodować tworzenie się osadów w ramach sieci dystrybucyjnej oraz sprzyjać rozwojowi bakterii żelazowych i manganowych pogarszających, smak, zapach i mętność wody co negatywnie może wpływać na sprawność sieci wodociągowej, pracę filtrów, wodomierzy. Przyczyną ponadnormatywnej ilości tych pierwiastków w wodzie jest

ujmowanie wód z utworów czwartorzędowych oraz brak lub niewłaściwie przeprowadzane procesy uzdatniania wody.

II. Nadzór nad jakością wody w kąpielisku na rzece Narew oraz w basenach kąpielowych w Bielsku Podlaskim.

Nadzorem objęto 1 kąpielisko na rzece Narew przy Ośrodkach Wypoczynkowych w okolicy wsi Ploski. W kwietniu nie pobierano próbek wody ze względu na wysoki stan wody w rzece, zalanie plaży oraz przyległego terenu wodą.

Ogółem przeprowadzono 8 kontroli, pobrano 14 próbek fizykochemicznych i bakteriologicznych do badań laboratoryjnych. Próbki nie wykazały przekroczeń badanych parametrów. Stan sanitarno – porządkowy terenu kąpieliska zachowany. Wydano 7 decyzji administracyjnych orzekających o przydatności wody do kąpieli.

W trakcie sezonu kąpielowego przesyłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku decyzje o przydatności wody do kąpieli wraz z dokumentacją w celu wydania przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku komunikatu. Otrzymane komunikaty przekazywano na bieżąco władzom samorządowym oraz mediom.

W 2008 roku nadzorem objęto dwa baseny: Basen Odkryty Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Bielsku Podlaskim (czynny sezonowo) oraz Pływalnię Miejską „WODNIK” w Bielsku Podlaskim (czynną cały rok).

Przeprowadzono 14 kontroli w tym: 2 kontrole basenu odkrytego Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, 12 kontroli pływalni miejskiej „WODNIK”.

Pobrano 38 próbek wody, z czego 2 z basenu odkrytego i 36 próbek z pływalni. W 1 próbce pobranej z pływalni miejskiej „WODNIK” stwierdzono obecność gronkowców koagulazo – dodatnich (18 w 100 ml wody) i w 1 próbce bakterie Escherichia coli (57 w 100 ml wody). Natychmiast poinformowano właściciela obiektu o wynikach badania próbek wody. Podjęto działania mające na celu ustalenie oraz wyeliminowanie przyczyny obecności w/w bakterii. Przeprowadzono zabieg dezynfekcji wody przy podwyższonych parametrach chlorowania i ozonowania, co odniosło spodziewany efekt. Ostatecznie ponownie pobrane próbki wody nie wykazały przekroczeń badanych parametrów. W obecnie obowiązujących przepisach prawnych brak jest podstaw do kwestionowania jakości wody z powodu obecności gronkowców koagulazo – dodatnich i bakterii Escherichia coli. Stan sanitarno – techniczny i porządkowy pływalni miejskiej „WODNIK” i basenu odkrytego Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji bez zastrzeżeń. Ogółem przesłano właścicielom basenu i pływalni 14 sprawozdań oraz wyników z badań laboratoryjnych próbek wody, w jednym przypadku z prośbą o podjęcie działań mających na celu poprawę jakości wody w pływalni.

III. Nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym obiektów użyteczności publicznej.

Objęto nadzorem 85 obiektów (34 zakłady fryzjerskie, 1 zakład fryzjersko - kosmetyczny, 3 solaria, 4 gabinety kosmetyczne, 3 domy opieki społecznej, 1 hotel, 8 obiektów w których świadczone są usługi hotelarskie, 3 dworce, 2 ustępy publiczne, 1 teren rekreacyjny oraz 25 innych obiektów użyteczności publicznej). Przeprowadzono 146 kontroli obiektów i urzędzeń.

Ogólnie należy stwierdzić, że stan sanitarny kontrolowanych obiektów utrzymuje się na porównywalnym poziomie z rokiem ubiegłym i uznaje się jako dobry.

Wszczęto postępowanie administracyjne na poprawę stanu sanitarno – technicznego: 1 gabinetu kosmetycznego w Brańsku, 1 stacji paliw w Bielsku Podlaskim , 1 solarium w Bielsku Podlaskim, 1 zakładu fryzjerskiego Bielsku Podlaskim, 1 salonu kosmetycznego w Brańsku.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- Zniszczone ściany(odpryski farby, zawilgocenia)
- Zniszczone miejscami posadzki, trudne do utrzymania w czystości
- Brak wentylacji

W dalszym ciągu prowadzone jest postępowanie na poprawę stanu sanitarno-technicznego: Dworca PKP w Bielsku Podlaskim ul. Kolejowa – część uchybień usunięto, pozostałe mają termin wykonania 31.12.2009r.

Poprawie uległ stan sanitarny ustępu publicznego w Bielsku Podlaskim przy ul. Krynicznej, stacji paliw w Boćkach, oraz 1 zakładu fryzjerskiego w Bielsku Podlaskim Mickiewicza 128 W obiektach tych zakończono postępowanie administracyjne prowadzone od 2007r

Ogólnie rozpatrzono 14 interwencji, których znaczna część dotyczyła nieprawidłowego usuwania nieczystości i stanu sanitarno – porządkowego posesji. Większość spraw została przekazana do rozpatrzenia właściwym organom samorządowym.

Reasumując, stan powiatu bielskiego w zakresie Higieny Komunalnej utrzymuje się na podobnym poziomie do roku ubiegłego. Przeprowadzane kontrole oraz wszczynane postępowania administracyjne przyczyniają się do sukcesywnej poprawy stanu sanitarno – technicznego obiektów jak i poprawy nadzoru nad jakością wody w wodociągach i basenach.

VII. OCENA SANITARNA POWIATU W ZAKRESIE HIGIENY PRACY ZA 2008 ROK

W 2008 r pracownicy Stanowiska Pracy ds. Higieny Pracy skontrolowali 97 obiektów, przeprowadzając łącznie 108 kontroli w tym 101 kontroli kompleksowych i tematycznych oraz 7 rekontroli. Weryfikacji poddano 97 zakładów w tym 2 zakłady, w których występowały czynniki rakotwórcze. Przekroczenie najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych stwierdzono w 3 zakładach. W 1 zakładzie podjęto działania, w wyniku których uzyskano poprawę warunków pracy

tzn. obniżono natężenie hałasu do wartości dopuszczalnych, w jednym wypadku natężenie hałasu obniżyło się lecz pozostało nadal powyżej wartości dopuszczalnych.

W czasie przeprowadzonych kontroli stwierdzono:

- stosowanie substancji i preparatów chemicznych w 35 zakładach w tym w 5 stosowanie preparatów oznakowanych zwrotem R35 (substancje i preparaty żrące)
- wprowadzenie do obrotu substancji i preparatów chemicznych - w 15 obiektach.
- występowanie biologicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - w 39 zakładach
- stosowanie produktów biobójczych - w 13 zakładach
- występowanie zagadnień związanych z hałasem słyszalnym i/lub infradźwiękowym - w 40 zakładach
- narażenie pracowników na cytostatyki - w 1 zakładzie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bielsku Podlaskim wydał łącznie 74 decyzji merytorycznych w tym : 20 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli, 8 decyzji dotyczących chorób zawodowych, 44 decyzje umarzające postępowanie, 19 decyzji płatniczych, 2 decyzje przedłużając termin wykonania zaleceń. Nieprawidłowości stwierdzono w 32,8% skontrolowanych obiektów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak monitoringu zagrożeń – w 13 zakładach
- przekroczenie dopuszczalnych normatywów higienicznych - w 3 zakładach
- brak aktualnych zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do zatrudnienia na określonych stanowiskach - w 3 zakładach
- brak kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu preparatów chemicznych - w 3 zakładach
- brak spisu wprowadzanych do obrotu substancji i preparatów chemicznych - w 1 zakładzie.

W kontrolowanych zakładach zatrudnionych było łącznie 4213 pracowników w tym w narażeniu na czynniki szkodliwe pracowało 1280 pracowników, w przekroczonych normatywach higienicznych 5 pracowników, w narażeniu na czynniki rakotwórcze pracowało 28 osób. Wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia wskazują, że na czynniki fizyczne narażonych było w poszczególnych kategoriach:

- hałas słyszalny - 398 osób w tym 2 pracowało w przekroczonych normatywach higienicznych
- hałas infradźwiękowy - 39 osoby w tym 5 pracowników pracowało w przekroczonych normatywach higienicznych
- drgania działające na organizm człowieka przez kończyny górne – 51 osób
- drgania o działaniu ogólnym na organizm człowieka – 59 osób
- mikroklimat – 38 osób (nieprawidłowości nie stwierdzono)

- promieniowanie jonizujące – 22 osoby
- pole elektromagnetyczne – 56 osób
- w narażeniu na pyły pracuje łącznie 113 pracowników.
- biologiczne czynniki szkodliwe – 788 pracowników

W czasie kontroli stwierdzono występowanie czynników rakotwórczych w 2 zakładach, czynnikami tymi było: promieniowanie jonizujące - narażonych 22 pracowników SPZOZ w Bielsku Podlaskim oraz pyły drewna twardego takiego jak buk, dąb – narażonych 6 pracowników zakładu stolarskiego.

W 2008 r do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim wpłynęło 7 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych. PPIS w Bielsku Podlaskim wydał 7 decyzji stwierdzających chorobę zawodową oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Choroby zawodowe stwierdzane w 2008r:

- borelioza – 4 przypadki (w 2007-5)
- zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych – 2 przypadki
- niedowład mięśni fałdów głosowych – 1 przypadek (2007-1)

W porównaniu do roku 2007 :

- zmniejszyła się liczba decyzji nakazowych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku Podlaskim, z 41 w 2007 r do 20 w 2008 r.
- nie uległa zmianie liczba zakładów, w których stwierdzono występowanie czynników rakotwórczych (wzrost liczby osób narażonych z 18 do 28)
- wzrosła liczba osób pracujących w przekroczonych normatywach higienicznych z 3 osoby w 2007 do 7 w 2008.
- w kilku zakładach stwierdzono poprawę warunków pracy oraz warunków sanitarno-higienicznych.
- w roku 2008 zgłoszono więcej podejrzeń chorób zawodowych.

VII. OCENA STANU SANITARNEGO I HIGIENY PROCESÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH. OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH POWIATU BIELSKIEGO ZA 2008 ROK

W roku 2008 skontrolowano 45 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 4 placówki przeznaczone na wypoczynek dzieci i młodzieży (3 letnie i 1 zimowa).

Przeprowadzono 113 kontroli, wydano 73 decyzje merytoryczne w tym 25 na poprawę stanu sanitarnego placówek.

Z ewidencji PIS w danym okresie sprawozdawczym wykreślono Wyższą Szkołę Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej mieszczącej się na ul. Wojska Polskiego 17 w Bielsku Podlaskim.

We wrześniu 2008r wydano pozytywną opinię sanitarną na utworzenie Niepublicznego Przedszkola mieszczącego się w Centrum Kształcenia Prawosławnego na ulicy Rejtana 24 w Bielsku Podlaskim.

Do zadań szczegółowych w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży należy:

1. Nadzór nad stanem sanitarnym i technicznym w podległych placówkach.
2. Nadzór nad zapewnieniem prawidłowych warunków nauczania i wychowania w tym:
 - higieniczna ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci i młodzieży - pomiar uczniów stolików, krzeseł
 - higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach
 - kontrola pracowni komputerowych w odniesieniu do wymagań bezpieczeństwa i higieny oraz ergonomii jakie powinny spełniać stanowiska wyposażone w monitory ekranowe
 - nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkolnych pracowniach chemicznych
 - egzekwowanie zakazu palenia tytoniu na terenie placówek
3. Ocena przygotowania placówek do nowego roku szkolnego.
4. Sprawowanie nadzoru nad działalnością placówek sezonowych /wypoczynku zimowego i letniego:
 - kwalifikacje obiektów
 - kontrole sanitarne
5. Przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i interwencji dotyczących działalności placówek.

W 2008 r w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowo – wychowawczymi wydano 25 decyzji merytorycznych, które dotyczyły

- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno – technicznego ścian, sufitów, lamperii w salach lekcyjnych, korytarzach, sanitariatach, szatniach,
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno – technicznego parkietów w salach lekcyjnych, salach gimnastycznych i korytarzach,
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno technicznego stolarki okiennej i drzwiowej, doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno technicznego boksów w szatniach szczególnie w II LO z BJN w Bielsku Podl.
- doprowadzenia do właściwego stanu technicznego ogrodzenia posesji przy Szkole Podstawowej nr2 w Bielsku Podlaskim..

Termin realizacji 24- ch decyzji przedłużono ze względu na czasowe trudności finansowe w realizacji obowiązku.

Ocena higienicznego procesu nauczania

Przeprowadzono ocenę higienicznego procesu nauczania w 41 placówkach w 84 oddziałach. Higienę procesu nauczania niewłaściwie oceniono w 12-tu placówkach w 33 oddziałach.

Lp	Rodzaj placówki nauczania	Liczba skontrolowanych placówek	Liczba skontrolowanych oddziałów	Liczba placówek, w których niewłaściwie oceniono proces higieny nauczania	Liczba Oddziałów, w których niewłaściwie oceniono proces higieny nauczania
1	Szkoły Podstawowe	20	58	6	10
2	Filie Szkół Podstawowych	4	4	0	0
3	Gimnazja	11	20	6	11
4	Szkoły ponadgimnazjalne	6	12	6	12

Niewłaściwe opracowania rozkładów zajęć pod względem higienicznego procesu nauczania dotyczyły występowania przerw 5-cio minutowych. W 6 szkołach ponadgimnazjalnych występowanie przerw 5-cio minutowych podyktowane było dojazdem uczniów do szkół autobusami PKS.

Ocena dostosowywania mebli do wzrostu uczniów

Oceny dostosowywania mebli do wzrostu uczniów dokonano:

- w 6-ciu placówkach. przedszkolnych (6 oddziałów)
- w 21 szkołach podstawowych (21 oddziałów)
- w 4 filialnych szkołach podstawowych (4 oddziały)
- w 12- tu gimnazjach (12 oddziałów)
- w 3 szkołach ponadgimnazjalnych (6 oddziałów).

Wnioski :

1. Nie stwierdzono używania mebli niedostosowanych do wzrostu uczniów.
2. W większości placówek przyjęto zasadę „lepiej siedzieć w ławce o jeden numer większej niż mniejszej”.
3. Nadal brak udokumentowania dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii (brak do wglądu certyfikatów, atestów),
4. Część mebli (stolików i krzeseł) jest nie oznakowana zgodnie z PN – ISO 5970: 19994 lub PN – EN 1729 – 1:2007.

Z przeprowadzonych w 2008r kontroli kompleksowych wynika również :

- Mikroklimat w pomieszczeniach placówek nauczania i wychowania nie budził zastrzeżeń.
- Dowożenie uczniów jest zorganizowane bez zastrzeżeń.
- Szkoły posiadające niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne spełniały wymogi wynikające z ustawy o substancjach chemicznych.

Dożywianie dzieci

Dożywianie prowadzone jest w formie ciepłych posiłków: dwudaniowych, jednodaniowych, organizowania II śniadań i wydawania napoju.

Z posiłków dwudaniowych korzysta ogółem 3427 uczniów , z posiłków jednodaniowych – korzysta 74 uczniów, z II śniadań – korzysta 676 uczniów , z podawania napoju 723 uczniów.
Na 8737 uczniów z różnych form dożywiania i napoju korzysta 4269 uczniów tj. ok. 49%.

Wyposażenie w sale gimnastyczne

Nadal brak sal gimnastycznych stwierdza się w :

- 7 szkołach podstawowych (Świridy, Chraboły, Andryjanki, Niemyje Nowe, Mień, Niewino Borowe, Falki)
- 2 gimnazjach (Oleksin, Glinnik)
- 1 ZSO (ZSS Bielsk Podlaski)

Uczniowie ćwiczą na korytarzach.

Salę gimnastyczną, salę zastępczą jak i boisko posiada:

- 9 szkół podstawowych (Szkoła Podstawowa Nr 2 w Bielsku Podlaskim, Szkoła Podstawowa Nr 5 w Bielsku Podlaskim, Strabla, Topczewo, Domanowo, Chojewo, Holonki, Koszewo, Lubin Kościelny)
- 1 gimnazjum (Gimnazjum Nr 1 w Bielsku Podlaskim)
- 1 LO (I LO im. T. Kościuszki w Bielsku Podlaskim)
- 8 ZSO (ZS Brańsk, ZS im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, ZS z DNJB w Bielsku Podlaski, ZS Orła, ZS Augustowo, ZS Wyszki, ZS Boćki, ZS Rudka)
- 4 ZSP (ZS Nr 1, ,3,4 w Bielsku Podlaskim, ZSR w Rudce.

Nadal wysoce niezadowolający jest stan sanitarno – techniczny hali sportowej przy Zespole Szkół Nr 1 ul. Szkolna. Korzystanie z hali i prowadzenie zajęć w-f nie stwarza bezpiecznych warunków. Parkiet w hali sportowej nierówny, z ubytkami nawierzchni, ruchomy, ściany w hali wykonane z płyty pilśniowej zniszczone z ubytkami, armatura łazienkowa zniszczona, część urządzeń sanitarnych niesprawnych, stolarka okienna i drzwiowa zniszczona, nieszczelna z oznakami próchnienia i ubytkami farby.

Stan techniczny hal sportowych w Zespole Szkół w Brańsku i Zespole Szkół Rolniczych w Rudce jest zadowolający. Zdecydowanej poprawie uległy warunki sanitarno- higieniczne i techniczne prowadzenia w-f w Zespole Szkół w Rudce. Zorganizowano tam przebieralnię dziewcząt i chłopców, udostępniono do użytku łazienki i natryski.

Opieka medyczna:

Opieka medyczna - lekarska zapewniona jest w:

- 1 szkole podstawowej,
- 1 gimnazjum,
- 3 ZSO,

- 2 ZSP.

Opieka medyczo - pielęgnarska zapewniona w:

- 2 szkołach podstawowych,
- 1 gimnazjum,
- 1 LO,
- 5 ZSO,
- 3 ZSP.

Opieka stomatologiczna zapewniona w 1 ZSO (ZS Brańsk)

Gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej posiadają:

- 2 szkoły podstawowe (Szkoła Podstawowa Nr2 i Nr 5 w Bielsku Podlaskim)
- 1 gimnazjum (Gimnazjum Nr 1 w Bielsku Podlaskim)
- 1 LO (I LO. Im. T. Kościuszki w Bielsku Podlaskim)
- 5 ZSO (ZS Brańsk, ZS im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, ZS z DNJB w Bielsku Podlaski, ZS Augustowo, ZSS Bielsk Podlaski)
- 3 ZSP (ZS Nr 2,3,4 w Bielsku Podlaskim)
- 1 Centrum Kształcenia Praktycznego

Higiena dzieci – personel służby zdrowia nie zgłasza przypadków wszawicy, jednak na podstawie informacji uzyskanych podczas kontroli placówek, można stwierdzić, że problem ten występuje zarówno na wsi jak i w mieście. Są to informacje uzyskane podczas kontroli od dyrekcji placówek.

Stwierdzono 15 przypadków świerzbu wśród dzieci i młodzieży.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

W 2008 roku z wypoczynku letniego i zimowego skorzystało 369 dzieci i młodzieży w 3 placówkach. Przeprowadzono 3 kontrole kwalifikacyjne i 6 kontroli w tych placówkach w ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży. Placówki funkcjonowały bez zastrzeżeń . Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie porządku i czystości.

Podsumowanie:

- Z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego placówek oświatowo – wychowawczych.
- nadal problemem jest niedostateczna liczba typowych sal gimnastycznych w szkołach z zapleczem sanitarnym
- w placówkach posiadających sale gimnastyczne z infrastrukturą do prowadzenia zajęć sportowych, uczniowie sporadycznie korzystają z możliwości umycia się po zajęciach wf – co jest spowodowane faktem umieszczania zajęć wf w planie lekcyjnym pomiędzy innymi przedmiotami, a także zbyt krótką przerwą międzylekcyjną
- nadal zbyt mała liczba uczniów tj. ok 49% korzysta z dożywiania

- W porównaniu z rokiem ubiegłym nieznacznej poprawie uległa higiena procesu nauczania. W filiach szkół podstawowych proces ten oceniono bez zastrzeżeń. W pozostałych ocena rozkładów zajęć lekcyjnych wykazała, występowanie przerw 5- cio minutowych co nie odpowiada higienie pracy umysłowej w zakresie wypoczynku między lekcjami.
- nadal istnieje problem dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii oraz oznakowania mebli zgodnie z PN – ISO 5970: 19994 lub PN – EN 1729 – 1:2007
- nadal istnieje problem wszawicy wśród dzieci i młodzieży szkolnej zarówno na wsi jak i w mieście.

IX.DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ZDROWIA CELEM ZMNIEJSZENIA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA MIESZKAŃCÓW POWIATU BIELSKIEGO ZA 2008 ROK

Działania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2008 roku realizowano zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, zasadniczymi zamierzeniami i planem pracy Stanowiska Pracy do Spraw Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bielsku Podlaskim.

Działalność dotyczyła:

- kontynuacji, wdrażania i realizacji programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim
- wspierania realizatorów programów edukacyjnych i interwencji nieprogramowych poprzez: organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów oświatowo-zdrowotnych/edukacyjnych do realizacji interwencji, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w mass mediach lokalnych
- koordynowania programów i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji.

W roku 2008 realizowano następujące przedsięwzięcia:

1. „RADOSNY UŚMIECH – RADOSNA PRZYSZŁOŚĆ”

Program adresowany do uczniów klas II szkół podstawowych oraz ich rodziców. Celem jego jest zmniejszenie występowania próchnicy zębów u dzieci poprzez wzrost wiedzy na temat zdrowia jamy ustnej, wyrobienia nawyków higienicznych, podniesienie odpowiedzialności za higienę jamy ustnej oraz zachęcenie rodziców do współpracy.

Programem objęto wszystkie szkoły podstawowe w powiecie (25szkół).

Wnioski:

- W czasie realizacji programu koordynatorzy szkolni wykorzystywali różnorodne formy edukacyjne w celu osiągnięcia założonych celów programowych. Wykorzystywano wszystkie pomoce dydaktyczne, które przekazano do szkół.
- Program cieszył się dużą aprobatą wśród uczniów, rodziców oraz koordynatorów i realizatorów programu.
- Pozytywny stosunek Dyrektorów, wychowawców, stomatologów, pielęgniarek szkolnych do proponowanych działań prozdrowotnych.

2., „WOLNOŚĆ ODDECHU – ZAPOBIEGAJ ASTMIE”

Głównym celem programu jest uświadomienie rodzicom i opiekunom dzieci znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz stworzenie dzieciom zagrożonym tą poważną chorobą możliwości optymalnej jakości życia.

Adresatami programu są uczniowie i ich rodzice klas I-III szkół podstawowych,

Wnioski:

- Wyedukowano rodziców, nauczycieli Kl. I szkół podstawowych powiatu bielskiego w celu podniesienia świadomości w zakresie umiejętności obserwacji objawów astmy u dzieci i uświadomienia znaczenia wczesnej profilaktyki astmy oraz stworzenia dzieciom zagrożonym chorobą możliwości optymalnej jakości życia.

3., „TRZYMAJ FORMĘ!”

Cel :

Zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie poprzez pogłębienie wiedzy na temat znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka, kształtowanie zmian postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, jakością żywności i aktywnością fizyczną, dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych. Adresatami programu są uczniowie szkół podstawowych (klasy V – VI) i gimnazjalnych (klasy I-III) oraz ich rodzice

Wnioski:

- Koordynatorzy szkolni wykorzystywali różnorodne formy realizacji programu. Celem wzmocnienia programu organizowano imprezy prozdrowotne dla uczniów, konkursy, gry i zabawy
- Realizacja programu w 10 szkołach odbyła się w oparciu o metodę projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami opracowali propozycje propagowania zasad zdrowego stylu życia zarówno w szkole jak i w rodzinie oraz w środowisku lokalnym.

- Realizacja programu pomogła poznać zasady prawidłowego odżywiania, wzrosło zainteresowanie ćwiczeniami kształującymi i dbałością o własne ciało.

4.PROGRAM „OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU”

Cel:

Zmniejszenie zachorowań inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.)

Zadania:

Zmiana klimatu społecznego i zachowań w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe populacyjne działania edukacyjno – interwencyjne oraz szkoleniowe :

- Organizowanie masowych kampanii interwencyjnych z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu - 31 maja oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia – trzeci czwartek listopada
- Organizowanie kampanii edukacyjno- interwencyjnych dla społeczności lokalnych z udziałem powiatowej stacji sanitarno – epidemiologicznej , zakładów opieki zdrowotnej, placówek oświatowo – wychowawczych, placówek kulturalno – oświatowych i mass mediów
- Dostarczanie materiałów oświatowo – zdrowotnych do wykorzystania przy realizacji działań dotyczących profilaktyki palenia tytoniu
- Zbieranie danych dotyczących przestrzegania zakazu palenia tytoniu w zakładach objętych nadzorem PSSE

Wnioski:

- Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu realizowano w powiecie bielskim głównie w ramach Kampanii Multimedialnej „Młodość Wolna od Papierosa” i obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia”
- Zainteresowano pracowników jednostek nadzorowanych przez PIS w Bielsku Podlaskim tematyką szkodliwości nałogu palenia tytoniu w celu podjęcia właściwego trybu postępowania przy realizacji działań prozdrowotnych w aspekcie ogólnokrajowych kampanii interwencyjnych z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu- 31 maja oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia – trzeci czwartek listopada.
- Zwiększyła się ilość osób korzystających z telefonu zaufania w ramach kampanii interwencyjnych z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu- 31 maja oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia – trzeci czwartek listopada.
- Z porad lekarza i pielęgniarki z Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc korzystały 33 osoby.
- W powiecie bielskim wśród zakładów objętych nadzorem PSSE nie ma zakładów, w których nie respektuje się zakazu palenia.

5. „KLESZCZ MAŁY CZY DUŻY NIC DOBREGO NIE WRÓŻY”

Cel główny:

Zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka

Adresatami są uczniowie klas II szkół gimnazjalnych powiatu bielskiego

Wnioski

- Program „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży” wdrożony był zgodnie z zamierzeniami zaplanowanymi przez PIS w Bielsku Podlaskim na rok szkolny 2007/2008.
- Program wdrożono w 12 szkołach tj . 100% szkół gimnazjalnych .
- Wyedukowano młodzież II klas szkół gimnazjalnych w zakresie profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze

6. PROGRAM PROFILAKTYKI CHOROÓB NOWOTWOROWYCH - „RÓŻOWA STAŻECZKA”

Cel główny:

Zapobieganie rozprzestrzenianiu się zachorowań na raka piersi wśród kobiet

grupa docelowa uczniowie klas II szkół gimnazjalnych powiatu bielskiego

Wnioski

- Program kierowany był nie tylko w odniesieniu do uczennic ale do całego społeczeństwa powiatu bielskiego oraz wszystkich partnerów, którzy przyczynili się do realizacji Programu.
- Program realizowały szkoły ponadgimnazjalne w Bielsku Podlaski

7. PROFILAKTYKA HIV/AIDS

Wnioski:

- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV” realizowano w powiecie bielskim głównie w ramach Kampanii Multimedialnej HIV/AIDS ph „Wróc bez HIV” i obchodów „Światowego Dnia AIDS”, które miały na celu uświadomić społeczeństwo o podstawowych zasadach bezpiecznego zachowania i profilaktyki w przypadku wirusa HIV oraz ,że problem HIV może dotyczyć każdego kto gdzieś podróżował lub zamierza podróżować .

8. „PROFILAKTYKA ZAKAŻEŃ POKARMOWYCH I ZATRUĆ GRZYBAMI”

Cel:

Upowszechnienie informacji na temat profilaktyki zakażeń pokarmowych i zatruc grzybami

Grupa docelowa: mieszkańcy powiatu bielskiego głównie pracownicy służby zdrowia , pacjenci, podopieczni zakładów opieki zdrowotnej w środowisku

Wnioski:

- W 2008 roku na terenie powiatu bielskiego nie było zatruc grzybami

Współpraca nawiązana przez PIS na poziomie powiatowym w zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia

➤ wewnątrz PIS:

- Sekcja HŻŻi PU
- Sekcja epidemiologii
- Stanowisko Higieny Dzieci i Młodzieży

➤ z innymi jednostkami:

- Urząd Miasta w Bielsku Podlaskim
- Urząd Gminy w Bielsku Podlaskim, Brańsku , Boćkach
- Starostwo Powiatowe
- Placówki oświatowo – wychowawcze
- Zakłady opieki zdrowotnej
- SPZOZ w Bielsku Podlaskim – Oddział Obserwacyjno – Zakaźny
- Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „Connex” w Bielsku Podlaskim
- PKS w Bielsku Podlaskim
- PKP w Bielsku Podlaskim
- Centrum Onkologii w Białymstoku
- Redakcja Bielskiej Gazety Współczesnej w Bielsku Podlaskim
- Redakcja Bielskiego Kuriera Porannego w Bielsku Podlaskim
- Multimedia Polska S.A w Bielsku Podlaskim
- Osiedlowy Dom Kultury w Bielsku Podlaskim
- Bielski Dom Kultury w Bielsku Podlaskim
- Przedszkole Nr 5 w Bielsku Podlaskim
- Komenda Hufca ZHP w Bielsku Podlaskim
- Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim
- Apteki powiatu bielskiego

Zakres współpracy PSSE z ww. instytucjami obejmował włączanie się w/w jednostki w realizację interwencji programowych i nieprogramowych na różnych etapach ich realizacji.

X. WNIOSKI

1. Nadal największy problem epidemiczny naszego powiatu stanowią choroby odkleszczowe - **borelioza i wirusowe zapalenie mózgu** przenoszone przez kleszcze. Powiat bielski obok hajnowskiego jest terenem endemicznym dla tych chorób.
2. W oparciu o dane statystyczne i analizę epidemiczną należy stwierdzić, że zachorowania na **salmonellozy** utrzymywały się na poziomie roku ubiegłego. W roku 2007 zarejestrowano 21 zachorowań na salmonellozę, co daje współczynnik zapadalności 34,8 na 100tys., podczas gdy w 2008r. zarejestrowano 22 zachorowań, co stanowiło współczynnik zapadalności **37,1** na 100tys. Współczynnik zapadalności na salmonellozy w woj. podlaskim w 2008r. wyniósł **28,4**. Z powyższych danych wynika, że zatrucia pokarmowe o etiologii salmonellozowej stanowią dość częstą przyczynę zachorowań.
3. W 2008r. zarejestrowano 1 zachorowanie **na WZW A** i 1 przypadek **WZW C**. podczas gdy w 2007r. nie rejestrowano zachorowań na WZW różnych typów.
4. Wykonawstwo szczepień w powiecie bielskim w 2008 r w porównaniu z rokiem 2007 kształtowało się na podobnym poziomie i wynosiło około 95% i w poszczególnych rocznikach jest zgodne z obowiązującym przepisami prawnymi. Obserwuje się wzrost zainteresowania szczepionkami wysokoskojarzonymi, finansowanymi przez rodziców. Wśród dzieci urodzonych w 2008 roku taką szczepionką zaszczepiono 30% podlegającej do uodpornienia populacji.
5. Stan sanitarno - techniczny placówek służby zdrowia na terenie powiatu bielskiego ulega sukcesywnej poprawie.
6. Najczęstszą przyczyną kwestionowania próbek wody z wodociągów było przekroczenie parametrów fizyko – chemicznych : manganu, żelaza, mętności jonu amonowego.
7. Stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów użyteczności publicznej utrzymywał się na podobnym poziomie jak w 2007 roku i oceniony był jako dobry.
8. Z analizy danych dotyczących oceny stanu sanitarnego obiektów żywności i żywienia w oparciu o kryteria ujęte w „Arkuszu oceny stanu sanitarnego” wynika, że maleje odsetek tych, które oceniono jako niespełniające wymagań obowiązującego prawa żywnościowego. Jako niezgodne z wymaganiami obowiązującego ustawodawstwa w roku 2008 oceniono 6 obiektów (1,36%), w roku 2007- 7 obiektów(1,64%), w roku 2006 - 28 obiektów (6,44%).

9. Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie działalności PPIS w Bielsku Podlaskim utrzymuje się na poziomie podobnym w stosunku do roku ubiegłego. Odsetek kwestionowanych próbek w roku 2005 – 3,73%; w roku 2006 – 2,16%; w roku 2007 - 0%.
10. Występujące nieprawidłowości w jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego wskazują na konieczność kontynuowania działań edukacyjnych kierowanych do osób odpowiedzialnych za prawidłowe, racjonalne planowanie żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.
11. Działania kontrolne, mobilizacyjne podejmowane i realizowane przez Państwową Inspekcją Sanitarną przyczyniają się do poprawy i zapewnienia bezpieczeństwa żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu przez przedsiębiorców na terenie powiatu Bielsk Podlaski.
12. Analiza uzyskanych wyników z przeprowadzonych kontroli w ramach urzędowej kontroli żywności wskazuje, że mimo poprawy stanu sanitarno-higienicznego obiektów żywności i żywienia stwierdza się nieprzestrzeganie obowiązujących wymagań ustawodawstwa w zakresie bezpieczeństwa żywności. Stwierdzone naruszenia wskazują na potrzebę kontynuowania działań kontrolnych oraz mobilizowania przedsiębiorców do zapoznawania się, wdrażania i przestrzegania obowiązujących wymagań ustawodawstwa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.
13. W 2008r w porównaniu do 2007r zgłoszono więcej podejrzeń chorób zawodowych.(7)
14. Najczęściej stwierdzane choroby zawodowe w 2008r to: borelioza – 5 przypadków, zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych – 2 przypadki, niedowład mięśni fałdów głosowych – 1 przypadek .
15. W porównaniu do 2007 roku nie uległa zmianie liczba zakładów, w których stwierdzono występowanie czynników rakotwórczych .
16. Wzrosła liczba osób pracujących w przekroczonych normatywach higienicznych z 3 osób w 2007 do 7 w 2008.

17. Z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego placówek oświatowo – wychowawczych.
18. Nadal problemem w szkołach jest niedostateczna liczba sal gimnastycznych z zapleczem sanitarnym.
19. W placówkach posiadających sale gimnastyczne z infrastrukturą do prowadzenia zajęć sportowych uczniowie sporadycznie korzystają z możliwości umycia się po zajęciach wf– co jest spowodowane faktem umieszczania zajęć wf w planie lekcyjnym pomiędzy innymi przedmiotami, a także zbyt krótką przerwą międzylekcyjną.
20. Nadal zbyt mała liczba uczniów tj. ok 49% korzysta z dożywiania
21. W porównaniu z rokiem ubiegłym ,nieznacznej poprawie uległa higiena procesu nauczania. W filiach szkół podstawowych proces ten oceniono bez zastrzeżeń. W pozostałych ocena rozkładów zajęć lekcyjnych wykazała, występowanie przerw 5- cio minutowych, co nie odpowiada higienie pracy umysłowej w zakresie wypoczynku między lekcjami.
22. Nadal istnieje problem dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii oraz oznakowania mebli zgodnie z PN – ISO 5970: 19994 lub PN – EN 1729 – 1:2007
23. Na podstawie informacji od dyrektorów placówek można stwierdzić, że pojawia się problem wszawicy wśród dzieci i młodzieży szkolnej zarówno na wsi jak i w mieście.
24. Zwiększyła się różnorodność podejmowanych działań profilaktycznych w ramach realizacji interwencji programowych i nieprogramowych.:
 - Interwencje programowe i nieprogramowe realizowano zgodnie z zamierzeniami i planem pracy PIS w Bielsku Podlaskim.
 - Do współpracy pozyskano placówki oświatowo – wychowawcze, placówki kulturalno – oświatowe,
 - zakłady opieki zdrowotnej, instytucje samorządowe i pozarządowe, jednostki administracyjne, mass media.
 - Założone w programach cele zostały zrealizowane, efekty zostały osiągnięte. Podniesiono poziom świadomości wśród społeczeństwa, kształtowano prawidłowe postawy i zachowania zdrowotne.

MP